

ת"פ 11500/07/19 - מדינת ישראל, תביעות ירושלים נגד אוריה בלזם, נחשון יפת מאיר עמית, איתן דוד בן-דוד

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 11500-07-19 מדינת ישראל נ' בלזם ואח'
תיק חיצוני: 418472/2018

בפני המאשימה
כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
מדינת ישראל
תביעות ירושלים

נגד
הנאשמים

1. אוריה בלזם ע"י ב"כ עו"ד יצחק בם
2. נחשון יפת מאיר עמית ע"י ב"כ עו"ד ליאור כהנא
3. איתן דוד בן-דוד ע"י ב"כ עו"ד משה פולסקי

החלטה

לפניי בקשה למחוק את כתב האישום שהוגש נגד הנאשמים בטענה, שלאחר הגשת כתב האישום, ביצעה המאשימה השלמות חקירה בניגוד לדיון, זאת מטעמים של הגנה מן הצדק.

רקע

נגד הנאשמים הוגש ביום 4.7.2019 כתב אישום המייחס להם עבירות של התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור, לפי סעיף 216(א)(6) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 והפרעה לשוט, לפי סעיף 275 לחוק. מדובר באירועים מיום 17.9.2018 שהתרחשו בהר הבית.

ביום 15.12.2019 התקיים דיון ראשון בתיק אליו התייצבו הנאשמים. לשניים מהם מונה במעמד הדיון סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית, ואחד מהם (נאשם 3) התייצב מיוצג. במעמד זה לא ניתנה תשובה לאישום. דיון נוסף התקיים ביום 5.6.2020 כשהנאשמים כבר היו מיוצגים, ונטען כי טרם צולם חומר החקירה. ביום 19.7.2020 התקיים דיון שלישי בעל אופי טכני שנדחה לבקשת אחד מבאי כוח הנאשמים.

בדיון שהתקיים ביום 18.10.2020 טענו הסניגורים, ב"כ נאשמים 1 ו-3, כי מרשיהם זומנו לחקירה לאחר הגשת כתב האישום, ואף לאחר שכבר מונו להם באי-כוחם לייצגם, וזאת מבלי לעדכן את הסניגורים. בעניין זה ציין ב"כ נאשם 2, כי גורמי החקירה פנו אליו על רקע זימון מרשו לחקירה, וכך ידע על ההשלמה. עוד נטען, כי היחידה החוקרת זימנה שוטרים שלא נכללו ברשימת עדי התביעה כדי להשלים את החקירה, תוך חשיפתם לחומרי חקירה בתיק, ומכאן גם

הטענה לשיבוש החקירה. נטען כי פעולה זו של המאשימה בוצעה בניגוד להנחיית פרקליט המדינה מס' 6.11 שעניינה "השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום" (ההנחיה).

בתגובה ארוכה ומפורטת שהגיש ר' יחידת תביעות ירושלים, סנ"צ עו"ד יהודה בלבן, דחתה המאשימה את הטענות. נטען, כי לאחר הגשת כתב האישום זכה דבר הגשתו להד תקשורתי שבעקבותיו ביקש ר' היחידה לעיין בתיק על-מנת לבחון את כל הראיות שבו. לאחר עיון בתיק וקיום התייעצויות החליט ר' היחידה, כי "מתחייבת העמקה ראייתית לשם קבלת החלטה בדבר המשך ההליכים". מתוך האפשרויות שעמדו לרשותו, לרבות אפשרות של הודעה על חזרה מאישום, ביצוע השלמות חקירה ושקילה מחדש של עמדת התביעה, נבחרה החלופה של ביצוע השלמות חקירה עוד טרם ניתן מענה לגופו של עניין בתיק, בין היתר בשל החשש מהשלכות שתהיינה לחזרה מאישום ולפרשנות השגויה שעלולה להינתן לצעד שכזה.

אשר לפעולות שבוצעו במסגרת השלמת החקירה בוצעו הפעולות הבאות:

א. ביום 11.12.2019 (ועד ליום 15.1.2020) נחקרו שוטרים שערכו דו"חות פעולה, ובמסגרת זו הם עומתו עם סרטון שהיה קיים בחומר החקירה - פעולה זו לא בוצעה בעת החקירה טרם הגשת כתב האישום, ור' היחידה סבר כי מדובר בפעולה "שנדרשה להבין את היחס בין דו"חות הפעולה שנרשמו ע"י השוטרים לבין הסרטון" המתאר חלק מהאירוע ולא את כולו;

ב. בוצעו השלמות הנוגעות להבהרת דרך קבלת סרטון האירוע לתיק החקירה;

ג. בעקבות ראיון ברדיו בו השתתף נאשם 2 בנוגע לאירוע, הוחלט לזמנו לחקירה על אודות דברים שעלו מן הראיות, וזאת בתיאום עם בא-כוחו.

יצוין, כי בעקבות אותן פעולות, ויחד עם הגשת תגובת המאשימה לבקשת הסניגורים, הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן, ובו הוספו עדי תביעה 8 - 11 שלא נכללו בכתב האישום המקורי.

ר' יחידת התביעות סבר, כי פעל על-פי הדין וההנחיה, וזאת מתוך הרצון לרדת לחקר האמת. נטען, כי הפעולות בוצעו בשלב מוקדם של ההליך הפלילי טרם מתן מענה לכתב האישום, לאחר שקילת החלופות שעמדו על הפרק, באופן שלא פגע בזכויות הנאשמים וביכולתם להתגונן. לפיכך, עתרה המאשימה לדחות את בקשתם של הסניגורים למחוק את כתב האישום מחמת טענה של הגנה מן הצדק.

היום התקיים דיון שבו חזרו הצדדים על טענותיהם. ב"כ נאשם 1 טען, כי השלמות החקירה נעשו ללא הצדקה, ואין הצדקה לכך שהשלמות בוצעו אך ורק משום שר' יחידת התביעות שמע את אחד הנאשמים בריאיון רדיפוני. עוד טען, כי פעולות המאשימה צריכות היו להתבצע עוד בשלב החקירה, ולאחר שבוצעו כפי שבוצעו, המאשימה שיבשה את החקירה ופגעה ביכולתם של הנאשמים להתגונן. ב"כ נאשם 3 טען בדיון, כי עדיין קיימים חוסרים ראייתיים בתיק, וכי ההסבר שניתן ע"י המאשימה אינו משביע רצון. ב"כ נאשם 2 היפנה לטענתו מהדיון ביום 18.10.2020 ביחס להגנה מן הצדק ולאכיפה בררנית, שלדבריו לא קיבלה מענה ע"י בית המשפט והמאשימה.

אציין כי לבקשתי, קיבלתי לעיוני את תיק החקירה, קראתי את כולו, צפיתי בסרטונים וכן האזנתי להקלטת הריאיון עם נאשם 2. התיק הוחזר למאשימה היום.

דין והכרעה

סעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 שכותרתו "המשך החקירה" קובע, כי "הועבר חומר החקירה כאמור בסעיף 60, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או תובע להורות למשטרה להוסיף לחקור, אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדין או לשם ניהול יעיל של המשפט".

בהנחיה שהוצאה מכוח הסעיף האמור צוין, כי ככלל, חקירה משטרתית מסתיימת בטרם הגשת כתב אישום. אך צוין לצד זאת, תוך הפניה לפסיקה, כי יכול שיבוצעו פעולות השלמת חקירה גם לאחר הגשת כתב אישום, וזאת לאחר הפעלת שיקול דעת ומתן משקל לנסיבות והשיקולים המפורטים בהנחיה, לרבות במקרים בהם עולה מידע חדש, בהתאם לבקשת נאשם ובמקרים בהם נדרשת השלמה טכנית. על הגורם המחליט לשקלל בין היתר, את חומרת העבירה ונסיבותיה, מהות פעולת החקירה וחיוניותה לבירור האמת, האם הפעולה מצריכה חקירת הנאשם או עד הגנה מטעמו, ועיתוי ביצוע ההשלמה (ככל שזו מתבצעת בשלב מאוחר יותר יידרשו נימוקים ממשיים יותר להצדקתה) (סעיפים 6 - 9 להנחיה). על המאשימה ליידע את בא כוחו של הנאשם בהשלמת החקירה כשהיא דורשת חקירה של הנאשם או עד מטעמו, כשאין בהתנגדות הסניגור כדי לשלול את היכולת לבצעה (סעיף 15), ועליה ליידע את הסניגור לאחר ביצוע ההשלמה, במקרה שלא דרשה את חקירת הנאשם או עד מטעמו. בנוסף, במקרים בהם נדרש הדבר על-פי שיקול דעתו של הגורם המחליט בתביעה, יש ליידע את בית המשפט (סעיף 16).

לאחר ששקלתי בדבר, הגעתי לכלל מסקנה, כי אין מקום להתערב בשיקול דעתה של התביעה במקרה זה.

ראשית, טיבו של האירוע המתואר בכתב האישום, הנוגע לחופש הפולחן בהר הבית מחד, ולצורך לשמור על ביטחון הציבור והסדר הציבורי במקום זה, ובכלל, מאידך, מעורר שאלות רגישות הנוגעות לחופש הביטוי, חופש התנועה וחופש הפולחן. כמובן שלשאלות אלו השלכות רוחביות בנושאים נוספים. על-כן, תיאור הדברים ע"י ר' יחידת התביעות מלמד, כי לאחר הגשת כתב האישום והיוודעו של ר' היחידה לעובדות הנוגעות לדין, ביקש לבחון אותו בחינה מדוקדקת בשל חשיבותו הציבורית, ובעקבות בחינה מחודשת זו, הגיע למסקנות אליהן הגיע. הדבר מעיד על הפעלת שיקול דעת מעמיק נוכח ההכרה בהיבטים הציבוריים של התיק, החורגים מעניינים הפרטני של הנאשמים. אך מובן, כי מוטב שהדבר היה נעשה, עוד טרם הגשת כתב האישום, כשעצם הגשת כתב האישום, הייתה נבחנת עם ר' היחידה מבעוד מועד. ייתכן שזהו המקום להפיק לקחים להבא בהקשר לתיקים מסוג זה.

שנית, השלמת החקירה עליה הורה ר' יחידת התביעות נועדה לא רק ל"העמקה ראייתית" כלשונו, שכן בסופו של יום, נחקרו עדים שלא נחקרו לכתחילה, ועדים אחרים עומתו עם ראיות קיימות בתיק. מכאן שהשלמת החקירה נועדה, בין היתר, להביא להוספת ראיות למסד הראייתי בתיק. חלק מהשיקולים לבצע את השלמת החקירה, לרבות חקירת נאשם 2, נבעו מכך שהלה קיים ריאיון רדיופוני לגבי האירוע. הדבר נעשה תוך תיאום עם עורך דינו, ובכך בוצעה הפעולה בהתאם להנחיה. יוצא, אפוא, כי ר' היחידה סבר למעשה, שעל-מנת להיות בטוח כי בתיק רגיש זה קיימת הצדקה

להעמדה לדין מבחינה ראיתית, נדרשה ההשלמה. לדעתי, שיקול אחרון זה של ר' יחידת התביעות הוא נכון בנסיבותיו של תיק זה.

שלישית, נדמה כי אין חולק, כי הגם שהשלמות החקירה הוגשו לאחר הגשת כתב האישום, הן בוצעו טרם מתן מענה לכתב האישום, בשלב ראשוני ביותר של ההליך הפלילי. בנוסף, הפעולות בוצעו בהתאם להוראות ההנחיה ביחס ליידוע סניגורו של נאשם 2 בזימונו לחקירה חוזרת. לא הייתה חובה, בנסיבות העניין, להודיע ליתר הסניגורים מבעוד מועד על ביצוע פעולה זו, אלא בדיעבד כעולה מן ההנחיה.

יוצא אפוא, כי בצירוף נסיבותיו הייחודיות של התיק והשלכותיו על זכויות יסוד הנוגעות לחופש הפולחן ולחופש הביטוי, פעל ר' יחידת התביעות בזהירות יתירה כשבחן מחדש את התיק, ובסופו של יום, הורה על השלמות חקירה בשלב מוקדם של ההליך. לא מצאתי, נוכח השלב המוקדם של ההליך הפלילי, כי בעצם ביצוע פעולות השלמת החקירה נפגעה יכולתם של הנאשמים להתגונן. לפיכך, סברתי כי ר' יחידת התביעה פעל בסבירות, ולכן אין עילה להתערב בשיקול דעתו. אך מובן, כי מוטב שהתרחשות זו הייתה נחסכת, אילו היו מבוצעות מכלול פעולות החקירה טרם ההחלטה על העמדה לדין והגשת כתב אישום, וקיום ההתייעצויות לגבי עצם ההעמדה לדין היה מתרחש עם ר' היחידה לפני מעשה. עם זאת, אין מדובר במחדל בעוצמה שיש בה להוביל למחיקת כתב האישום מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק.

אשר על-כן, אני דוחה את הבקשה.

אך מובן, כי הסניגורים יהיו חופשיים לטעון למשקלן של ראיות, אגב שמיעת הראיות בתיק, ובשים לב לעיתוי שבו הושגו אותן ראיות.

אשר לטענותיו של עו"ד כהנא, הואיל והן נטענו בתמצית ולא נדרשה התייחסות המאשימה, הסניגור יהא רשאי להעלותן במועד אחר.

ניתנה היום, י"ג כסלו תשפ"א, 29 נובמבר 2020, במעמד הצדדים.